

Leszkay András bácsi Moha-meséje

Ugribugri ápol

Egy télen, körülbelül kilenc-éves koromban, erősen meghűltem, és betegségem ideje alatt szüleim szobájában feküdtem. Egy reggel friss borogatást csavart édesanyám a mellkasomra, behozta a reggelimet, és így szólt: „Lehet, hogy holnap már fel is kelhetsz. Az este már csak harminchét volt a hőmérsékleted. Ha ma még egyszer jól megizzadsz, estére már csak harminchat-hat lesz. Most leme gyek a faluba, de Ugribugri idehaza van. Ha szükséged volna valamire, csak kiálts neki. De a legjobb lenne, ha most újból el tudnál aludni, és izzadnál.” Édesanyánk elment, én meg csakugyan el is álmosodtam. A citromos tea izzasztani kezdett, a három lágytojás, sonka, kétszersült jóllakatott. Álmosított a havazás előtti félhomály is. Arcom alá gyűrtem a kispárnát, és örömmel gondoltam rá, hogy ma már bizonyára esni fog a hó. Holnap felkelhetek, holnapután talán már ki is mehetek, és szánkázhatom.

Egyszerre csak azt éreztem, hogy valaki nagyon gyöngéden, újheggel nyomogatja a vállamat. Kinyitottam a szememet, és ráeszméltem, hogy aludtam. Ugribugri, a kisöcsém állt az ágyam mellett, és suttogva kérdezte: „Nincs szükséged valamire?” Elmosolyodtam: „Miért suttogsz?” „Hogy ne nagyon ébresszelek fel. Mondta édesanya, hogy neked aludni meg izzadni kell. De azt is mondta, hogy ha szükséged lenne valamire, mutassam meg, milyen ügyes ápoló vagyok.” Becsuktam a szememet: „Nincs szükségem semmire. Menj játszani. Csókolgatom a mackót. Szervusz.” Azon még mosolyogtam magamban, hogy milyen lassan csukja a kilincset, pedig akkor hosszabb ideig nyikorog. Aztán ismét a havazásra gondoltam. Arra is, hogy új köteleket kötök a szánkónkra...

Egyszerre csak megint megtudtam, hogy aludtam. Mert ismét nyomogatta az ujjacskája a vállamat: „Moha... Eszembe

jutott valami.” Most nem nyitottam ki a szememet, de látta az arcomon, hogy felébredtem, és folytatta: „Az jutott eszembe, hogy az ápoló jobban tudja, mint a beteg, hogy mire van szüksége a betegnek.” Erre már kinyitottam a szememet: „Szerinted mire van szükségem?” „Arra, hogy egyél. Tíz óra van. Már egy

órája alszol étlen-szomjan. Én nagyon szívesen sütök neked tejbegrízt.” Néztem az arcocskáját. Csak úgy sugárzott róla a vágy, hogy ügyes ápolónak bizonyuljon. „Hát jó, főzz nekem tejbegrízt. Mert nem sütni kell ám, hanem főzni.” Boldoggá tette a beleegyezésem, nevetett: „Tudom, hogy főzni kell, csak eltévesztettem a szót.” Paskolta a párnámat, betakarta a vállamat: „Te meg aludj addig, és izzadj!”

Az álom már kiment a szememből, de úgyis felébredtett volna néhány perc múlva az öcskös kotorászása a szomszéd szobában. Átszóltam: „Mit keresel?” „A szakácskönyvet.” Behívtam magamhoz: „A tejbegríz nincs a szakácskönyvben. De hiszen láthatod is elégszer, hogyan főzi édesanya. Ha forr a tej, önts bele nagyon lassan egy csészényi darát, és folytonosan keverd, hogy ne legyen csomós. Ennyi az egész.” De nem indult. „Be is szokták hinteni valami cukros barnával.” „Fahéjas porcukorral. A fahéjat megtalálsz a fűszerek között. A porcukrot

tudod, hol van?” Elmosolyodott: „Azt igen.” Megint paskolta a párnámat, és takargatott: „De most már igazán aludj!” Vagy negyedóra múlva lassan kinyílt az ajtó. Azt hittem, hozza a tejbegrízt, és felültem. De üres kézzel jött, és szomorúan megállt az ágyam mellett: „Nem találok a fahéjat.” Nevettem: „Oda se neki! Hozd fahéj nélkül!” De kétségbeesetten nézett rám: „Nem szeretném fahéj nélkül hozni. Akkor nem mondhatnánk édesanyának, hogy milyen jól ápoltalak. A jó ápoló fahéjas tejbegrízt ad, nem fahéjtalant.”

„Dehát mit tegyünk, ha nem találsz?” Köröket rajzolgatott ujjacskájával a takarómra, aztán lassan rám emelte a tekintetét; „Ha behoznám a kabátodat... meg édesanya nagykendőjét is... és nagyon jól bebugyolálnálak, akkor nem fázhatnál meg, és megmutatnád nekem, hol a fahéj.” Természetesen tudtam volna menni magamban is. Az öcskös azonban, mint jó ápoló, átfogta a derekamat, támogatott és vezetett. A fahéjon meg nagyot bámult: „Ez az? Ezt az előbb is láttam. Azt hittem, a fahéj ugyanolyan por, mint a porcukor, csak barna.” „Ez lesz por, ha megtöröd. De vigyázz, csak kevés kell belőle! Legfeljebb a tizedrésze legyen a cukornak.” Bólogatott, hogy érti, és már vezetett is vissza. Felrázta párnámat, megint paskolta őket, takargatott. „Most aztán igazán aludj! Addig is, amíg hozom!” Ezen a felszólításon egy perc múlva jót nevettem. A konyhában ugyanis vadul csengeni kezdett a rézmozsár. Törte az öcskös a fahéjat. De amikor tíz perc múlva is csend volt, már nem nevettem, hanem üvöltöztem: „Ugribugri! Ugribugri!” Nem értettem, mit tör ilyen sokáig, hiszen egy csipetnyi fahéjnak négy-öt ütés elegendő. De nem hallotta a kiáltásomat a mozsártól, s végül is arra gondoltam, elfogyott a porcukor, és cukrot tör. Aztán hosszú ideig csend volt, majd ismét nyílt lassan az ajtó,

én pedig megint felültem. Most már éhes is voltam, örültem a tűzórának. De megint üres kézzel jött, ismét megállt az ágyam mellett, rajzolgatta a köröket, aztán rám emelte a tekintetét: „Légy szíves, gyűjtsd meg a tüzet!”

Mialatt buzgón kitámogatott, megkérdeztem tőle: „Mit törtél olyan sokáig? Cukrot?” Csodálkozva nézett rám: „Dehogyan! Fahéjat! De csak öt dekát! Megmértem a mérlegen!” „Öt dekát?! Fahéból az rengeteg! Mennyi akkor a cukor?” „Amennyit mondtál, a tízszerese. Tudok én számolni. Fél kiló.” Miatán visszakisért és lefektetett, most már nyitva hagyta az ajtókat, hogy híreket juttathasson hozzám a főzés fejleményeiről. „Már ráncosodik a tej!” „Már mozog az egész!” „Most csorgatom a grízt! Már bugyborékol!” „Pufog!” Aztán egyszerre csak ijedten kiáltotta: „Jaj, sűrű lett! Mit tegyek?” „Önts hozzá egy kis tejet!” Fél perc múlva ismét feljajdult: „Jaj, most olyan híg, mint a víz!” „Tegy bele még egy kis darát!” „Most megint nagyon sűrű!” „Akkor még egy kis tejet!” „Jaj, kijön a lábasból! Átöntöm egy nagyobbba!”

Vagy tíz perc múlva legnagyobb tálcánkon behozott egy két literes tejeslábas, színültig tejbegrízzel. Nevetemben táncolt a kezemben a kanál: „Ez nem nekem, de a hét törpének, Hófehérkének, a királyfinak és a vadásznak is elég lenne.” Nevetett örömeiben Ugribugri is: „Hát hívjuk meg őket!” De a következő pillanatban már nem nevetett. Megkóstoltam ugyanis a művet, és rámeredtem alkotójára: „Hiszen ezt te mégiscsak sütötted! Irtózatosan kozmás!” Belemerítettem a kanalat, és megmutattam neki, mi rejlik a műve mélyén. Vastagon odaégett a lábas fenekéhez. „Megmondtam, hogy folytonosan kavard!” Reménykedve nézett rám: „De azért megeszed, ugye?” Megkóstoltam újból, és kijelenttem: „Ha egy hete nem ettem volna semmit, akkor talán megenném.” Egy-két pillanatig csüggedten bámulta a lábas, de aztán felkapta a fejét, és már mosolygott is: „Főzök másikat!” Rémulten tiltakoztam. De rémulten bámult rám ő is: „De Moha! Akkor nem mondhatjuk édesanyának, hogy milyen jól ápoltalak!” Tudtam,

nem volna szabad engednem hiúságának, de olyan szívszorító könyörgéssel nézett rám, hogy bólintottam: „Főzz másikat!” Boldogan mosolygott ismét, kitalálta azt is, hova tüntesse el ügyetlenkedése bizonyítékát. Odaadta cicánknak, Miókának. Engem meg újból biztatott: „Aludj, Moha, addig is, míg hozom a kozmátlant!”

Amit azonban én biztatásra sem bírtam már megtenni, azt ezalatt a konyhai tűz biztatás nélkül is megcselekedte, elaludt. Ápolóm tehát ismét bebugyolált, és vezetett a konyhába. Ott viszont láthattam a földön a tűzóra-imat is, de helyettem ekkor Mióka kóstolgatta, és minthogy Ugribugri aggódva noszogatta gyorsabb fogyasztásra, megjegyeztem: „A huszadrészét sem fogja megenni, sok az a gríz.” Ugribugri nagyon megijedt, és

mialatt fát aprítottam és fújtam a parazsat, megoldotta ezt a kérdést is, és felujjongott: „Nem a gríz sok! A macska kevés!” Kiugrott az ajtó elé, és meghívta a szomszédos házak macskáit is: „Cicc! Cicc! Cicc!” A tűz eközben lángra lobbant, a macskahívogató visszatámogatott, és a lelkemre kötötte: „Most már ne aludj el! Mindjárt hozom!” De most sem bírtam szót fogadni neki. Nem csúsztam le ugyan alacsonyra, ülve vártam a tűzórát, a sok járástól-keléstől, eseménytől azonban annyira kifáradtam, hogy a fejem a mellemre billent és... És egyszerre csak óriási zördülésre ébredtem fel. A zördülés a konyhából hallatszott, és a heves kapkodásból, újabb zörrenésekből világosan kitűnt, hogy valami baj történt. Csak a papucsomat rántottam fel, és kirohantam. A tűzhely füstcsövei a földön feküdtek, a tűzhelyből

dőlt a füst, Ugribugri meg éppen félrekapkodta a vaslap karikáit, és belezúdított a lyukba egy nagy fazék vizet. A füst azonban tovább ömlött a csöveken tűzhelyből, sőt szikrák is röpködtek ki a cső helyén. Berohantam a kamrába a létráért.

Édesanyánk, amint később megtudtuk, már messziről szaladni kezdett, mert látta, hogy füst hömpölyög ki konyhánk nyitott ajtaján, és azt hitte, ég a ház. Amikor pedig berohant a konyhába, a következő látványban volt része: A konyha közepén öt macska tejbegrízt eszik a nagy tejeslábasból. Én létrán állok a tűzhely mellett, ronggyal fogom a forró csöveket, kínlódom, hogy összeilleszem azokat, csak hálóing meg borogatás van rajtam, a hálóing csupa korom, a lecsúszott borogatás pedig a mellem helyett papucsomat borítja. Ugribugri kapkodva törölgeti a tűzhely alatt a kormos vizet, a tűzhelyen meg kis lábokban pattog és füstöl a másodsor már korommá égett tejbedara. Hogy tulajdonképpen mi történt a tűzhellyel, azt csak az ágyban tudtam meg. Édesanyánk legelső dolga ugyanis az volt, hogy engem bekergetett, és bedugta a hónom alá a lázmérőt. De kísért befelé buzgón Ugribugri is, sopánkodott, amiért kabát és nagykendő nélkül mentem ki, és bizonygatta, hogy egymaga is megbirkózott volna a bajjal. Az történt ugyanis, hogy rengeteg rőzsét tömött a tűzhelybe, nehogy újból elaludjon a tűz, és engem megint háborgatnia kelljen. A sok rőzse elzárta a füstnyílást, a füst a tűzhely ajtaján hömpölygött ki, az öcskös meg azt hitte, korom zárja el a csöveket, rájuk ütött hát kettőt-hármat a sóprúvel, hogy lehulljon a korom. Korom helyett azonban a csövek hulltak le.

Mialatt mindez kiderült, eltelt tíz perc, és édesanyánk megnézte a lázmérőt. Az ablaknál nézte hosszasan, mi meg őt néztük ezalatt, de láttuk azt is, hogy nagy pelyheken szállingózni kezd az első hó. Édesanyánk végre megszólalt: „Harmincnyolc! Visszaestél. Betegebb vagy, mint tegnap.” Az öcskös nagyon megdöbben: „Betegebb?! Talán rossz az a hőmérő, édesanya! Hiszen én egész délelőtt ápoltam Mohát!”